

INTOXI

Júl 2012
číslo 7
ročník 10

Časopis určený pre ľudí, užívajúcich drogy a/alebo pracujúcich v sex-biznise
Určené pre vnútorné potreby programu Chráň sa sám, OZ Odyseus

CHCEM NASPÄŤ SVOJE DIEŤA 2

ASERTÍVNE ZA SVOJE PRÁVA

DISKRIMINÁCIA V TESCOU

ÍSŤ ČI NEÍSŤ NA TESTY HCV?

ANKETA

KVÍZ

VTIPY

INTOXI
07/2012

Na úvod....

V priebehu júna sme dostali sťažnosti od ľudí, bývajúcich v Pentagone. Sťažovali sa na všadeprítomné povyhadzované ihly. Veľmi ich to trápi, že musia žiť a prechádzať sa medzi ihlami. Najväčší strach majú o svoje detičky.

Žiadajú nás aby sme s tým niečo urobili. Chcela som vám teda o tom napísať.

Porozhadzované ihly nerobia dobré meno programu výmeny injekčných striekačiek. Ľudia majú pocit, že to nemá význam. V pentagone sme museli už dvakrát meniť miesto kvôli sťažnostiam obyvateľov. Doteraz sa vždy podarilo, že sme nemuseli z pentagónu odísť. Verím že sa to nestane ani teraz. Môžete v tom pomôcť aj vy, ak budete ihly odovzdávať nám. Môžete ich u nás odhadzovať do bandasky alebo ich dávať do fľaše, my všetky vyzbierané špinavé ihly dávame do spaľovne. To je ten najlepší spôsob ako ich zničiť. Ak nás nestihnute radšej ihly vyhodte vo fľaši či plechovke do kontajnera, aby ich nikto nemal na očiach. Veríme, že spoločným úsilím sa nám podarí zabrániť aby sa nikto neporanil.

OFRA

Zdroj obr. z obálky:

http://2.bp.blogspot.com/fYMVzfHXLU/T6DF26ynAeI/AAAAAAAAO2M/TBpl8CQ0OxM/s640/tumblr_m0o1vhK3811r1b9q6o1_500.jpg

INTOXI číslo 07/2012, ročník 10.

Vydavateľ a distribútor: OZ Odysseus, Bratislava, ICO:31788734

Adresa vydavateľa a redakčná rada: viac informácií na www.odysseus.org alebo mailom na intoxi@ozodysseus.sk

Tlač: Kníhtlač Gerthofer, Struhárová 2, 90051 Zohor, www.gerthofer.sk

Časopis je registrovaný na Ministerstve kultúry SR ako časopis určený výhradne špecifickým čitateľom pod registračným číslom: **EV 2632/08**

Vychádza pravidelne vždy v 1. deň v mesiaci.

Časopis neprechádza jazykovou úpravou a je nepredajný!

Časopis Intoxi je určený výhradne osobám injekčne užívajúcim drogy a/alebo pracujúcim v sex-biznise.

Obsahuje informácie, ktoré pomenúvajú riziká, súvisiace s ich životným štýlom a stratégie ako ich znižovať.

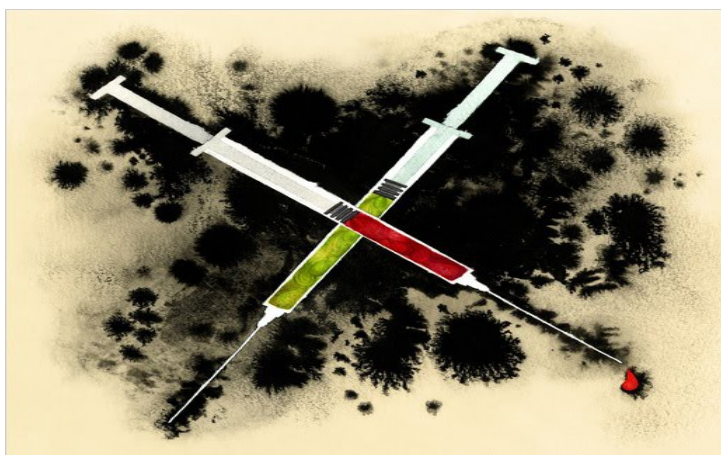
Tento časopis nie je možné kúpiť si v novinových stánkoch. Je distribuovaný prostredníctvom terénnych sociálnych pracovníčok a pracovníkov OZ Odysseus v programe Chráň sa sám.

Články v časopise podliehajú autorskému právu. **Žiadna časť časopisu nesmie byť kopírovaná, publikovaná, alebo inak rozširovaná bez písomného súhlasu redakcie.**

ANKETA

Prečo ľudia zdieľajú ihly a pomôcky na injekciu, aj keď sa môžu nakaziť vírusom HCV? Prečo sa neboja o svoje zdravie?

- *Dôjdeš k dílerovi a nemáš vercajg, tak ti je to jedno, lebo sa nemáš čím nastreliť.*
- *Lebo je to vedľajšie keď je kríza...*
- *Strach tam je, ale keď má človek absták tak nemyslí na zdravie*
- *Ja ako feťák chcem skapať. Keby som mal zázemie, tak by som si dával pozor, buď si istý*
- *Lebo keď si dajú drogu, tak sú mimo, je im všetko jedno a nerozmýšľajú. Nič, len aby si dali.*
- *Lebo im to je šum a fuk. Zdravie je len jedno a keď im je prednejšie si pichnúť...*
- *Lebo sú závislí a je im to jedno v kríze. Proste dať si rýchlo. A lekárne sú obmedzené s inzulinami. Všade len celá krabica a jedna sa kúpiť nedá. A má ledva na dávku.*
- *Lebo im je to jedno keď majú krízu.*
- *Ja si nepichnem po druhom, jedine takou čo som si pichala ja a aj to si vypláchnem. Niektorí chytia zo zeme po druhom a pichnú sa.*

Zdroj obr: http://4.bp.blogspot.com/_UTB69TQzidw/Swzdxau4TTI/AAAAAAAAAHo/WpT_gClnEd0/s1600/syringe.jpg

ZÁKON PLATÍ PRE KAŽDÉHO?!

Každá jedna z nás čo pracujeme v sex-biznise sme už zažili diskrimináciu. :(Pojem **diskriminácia** pochádza z latinského slova *discriminare*, ktoré znamená rozlišovanie, rozdeľovanie. Diskriminácia je nežiadúce a nespravodlivé konanie, kedy sa zaobchádza s človekom či skupinou inak, ako s iným človekom na základe jeho odlišnosti, napr. rasového alebo etnického pôvodu, zdravotného či mentálneho stavu, veku, pohlavia, sexuálnej orientácie alebo vierovyznania. Diskriminujúco sa môže správať jednotliviec, skupina, firma aj štát.

Mne sa to stalo keď sme sa s kolegyňou chceli navečerať v reštaurácii na Vajnorskej a čašníčka nás **odmietla obslúžiť**. Teraz keď pracujem na Panónskej ceste počúvam od vás podobné problémy. Často sa to týka obchodného reťazca pri ktorom šliapeme na parkovisku. Nedávno jedna z vás dostala pokutu vo výške **30 eur** za to že sa trikrát nastriekala sprejom a nekúpila ho. Obchod toto zhodnotil ako **poškodzovanie tovaru** a po tom čo odmietla za tovar zaplatiť zavolať políciu. Polícia jej na mieste udelila **pokutu**. Výška uloženej pokuty bola podľa zákona v poriadku, keďže jej policajti mohli udeliť pokutu až do výšky **331 eur**. Tým, že podpísala blokovú pokutu stratila možnosť vec prejednať v správnom konaní a tým pádom prišla o možnosť aj odvolať sa. Môže sa ešte po zaplatení pokuty obrátiť na súd aby preskúmal toto rozhodnutie (blok). Je tam teoretická možnosť na vrátenie pokuty, ale nedochádza k tomu často. Dostať pokutu za poškodzovanie tovaru nie je diskriminácia.

Nezabudnite, akýkoľvek priestupok ste spravili obchod vám nemôže zakázať následne využívať služby či nakúpiť tovar ktorý ponúka. Ak by sa tak stalo, porušil by predajca zákon o ochrane spotrebiteľa a to konkrétne § 4 ods. 3.

Predávajúci je povinný vo vzťahu k spotrebiteľovi dodržiavať zásadu rovnakého zaobchádzania v poskytovaní výrobkov a služieb ustanovenú osobitným predpisom. Predávajúci nesmie odmietnuť predat' spotrebiteľovi výrobok, ktorý má vystavený alebo inak pripravený na predaj, alebo odmietnuť poskytnutie služby, ktorá je v jeho prevádzkových možnostiach.

Tým že pracujeme na ulici, sme na očiach verejnosti a ľudia nám to dávajú často pocítiť. Moja rada znie, **hlupákov nezmeníme**. To čo môžeme ovplyvniť je naše správanie. Ak chceme aby boli dodržiavané naše **ľudské práva** musíme si ich vedieť aj **obhájiť**. Ak ti je odoprená služba či vstup do obchodu, žiadaj písomné vyjadrenie alebo dôvod. Daj si zavolať vedúceho a podaj sťažnosť, jednaj pokojne, neoplatí sa vykrikovať, lebo sa to môže obrátiť proti tebe. Ak si nevieš rady tak nás kontaktuj, máme právniku/čku ktorí ti zdarma poradia. **Predísť** pokute môžeš aj tým že nebudeš testovať tovar ktorý je na predaj, pokiaľ nemá tester. Veď ani ty by si si nechcela kúpiť poloprázdny sprej. :)

Sandra

<http://zodpovedne.sk/kapitola2.php?kat=diskriminacia>

<http://www.msponline.sk/content/zakon-o-ochrane-spotrebiteľa-povinnosti-sankcie>

Projekt Druhá šanca realizujeme vďaka podpore Nadácie otvorenej spoločnosti – Open Society Foundation

INTOXI
07/2012

ROZHOVOR S DOMINIKOU

Naša milá Dominika mi poskytla rozhovor, ktorý vám prinášam.
Po Eve ktorá odišla na materskú dovolenku, prevzala sociálnu asistenciu Dominika.

Ahoj Dominika. V prvom rade Ťa vítam na stránkach Intoxi. Je ti blízka práca s drogovými závislými? Prečo?

Ďakujem za uvítanie. Práca s užívateľmi drog je mi veľmi blízka. Každý má asi cieľovú skupinu s ktorou sa mu/jej dobre robí. Niektorí preferujú prácu so staršími ľuďmi, niektorí so zdravotne postihnutými ľuďmi alebo s deťmi a mne vyhovuje práca s užívateľmi. Naši klienti/klientky sú pre mňa veľmi zaujímaví ľudia. Nesmierne ma teší, že ma prijímajú a že sa s dôverou na mňa obracajú, pri riešení svojich problémov. Čo sa týka práce mojím veľkým vzorom bola a naďalej ostáva Evka. Dúfam, že raz sa mi podarí aspoň priblížiť ku kvalite jej práce.

Môžeš uviesť nejaký príbeh z tvojej praxe v Odyseu, ktorý teba osobne nejak zaujal alebo dojal?

Tých príbehov bolo viacero. Mňa najviac dojímajú príbehy s klientkami/matkami, ktoré bojujú, aby mohli vychovávať svoje deti. Keďže som sama matkou, ich pocity zúfalstva úplne chápem.

Musí byť frustrujúce, ak sa ti nepodarí niekomu pomôcť... na druhej strane ak sa ti podarí pomôcť, tak je to určite krásny pocit zadosťučinenia z tejto náročnej práce.

Ako sa vyrovnávaš s problémami iných ľudí? Ako zvládaš stres?

Niekedy je to naozaj ťažké. Sú situácie, keď nedokážem pomôcť klientovi/klientke vtedy mi býva smutno. Pochopiť, že v nie je v mojej moci pomôcť všetkým a vo všetkom bol pre mňa veľmi dôležitým krokom. Vo zvládaní stresu mi veľmi pomáha supervízia a kolegovia/kolegyne s ktorými sa vždy môžem porozprávať. Doma sa snažím vypnúť a zaoberať sa inými vecami. Snažím sa veľa chodiť von, stretávať sa s kamarátmi a veľmi by som chcela začať aj športovať :)

Ak by to bolo v Tvojej moci, čo by si rada zmenila na problematike ktorou sa zaoberáš?

Bolo by toho veľa. Určite by som zmenila systém pomoci, ktorý sa momentálne poskytuje resp. neposkytuje užívateľom drog a ľuďom, ktorí pracujú v pouličnom sex- biznise. Bola by som rada ak by existovali rôzne programy a projekty, ktoré by boli naštité na mieru našej cieľovej skupiny a aby to boli také programy, ktoré by naši klienti/klientky radi využívali a navštevovali. Ak by to bolo v mojej moci chcela by som, aby sa zmenil postoj spoločnosti voči užívateľom.

Tvoja práca je veľmi užitočná a potrebná, preto ti patrí môj obdiv a vďaka za nás všetkých závislých, ktorým pomáhaš.

PROTI DISKRIMINÁCIÍ SA MOŽNO BRÁNIŤ

Pred časom sme sa vás počas služieb pýtali, či máte skúsenosti s diskrimináciou- či už kvôli tomu, že ste Róm/ka alebo užívateľ/ka. Niektorí ste nám odpovedali, že túto skúsenosť máte, niektorí ste napriek tomu, že ste diskriminačné správanie zažili, nepripúšťali, že by šlo o diskrimináciu. Základné informácie, čo to je diskriminácia už väčšina z vás vie, tak teraz vám napíšem pár informácií, ako sa proti diskriminácii môžete brániť.

Aj vzhľadom na to, že značná časť z vás, našich klientov a klientiek, ste Rómovia/ky, môže sa stať, že sa s rasovou diskrimináciou stretnete¹. **Diskriminácia** má rôzne formy a príčiny, nejde len o rasovú diskrimináciu preto, že ste rómskej národnosti, tak si poďme rozobrať ako môžete postupovať, keď sa s ňou stretnete.

Pre zopakovanie- **zákaz diskriminácie** je zákaz poškodzovania, znevýhodňovania, či zvýhodňovania z dôvodu príslušnosti k národnostnej alebo etnickej skupine, veku, náboženského vyznania alebo pohlavia (Ústava SR).

Tento zákaz diskriminácie sa vzťahuje na všetkých- fyzické osoby, právnické osoby, štát (napr.: štátne orgány ako polícia, štátni úradníci, úrady, lekári, zamestnanci poisťovne, obce a pod.). Je to neodôvodnené rozdielne zaobchádzanie, ktoré je pre osobu, ktorej sa týka, **nepriaznivé**.

Všetci/ky musíte mať rovnaký prístup k zdravotnej starostlivosti, sociálnemu zabezpečeniu, poskytovaniu služieb, bývania, rovnaké príležitosti zamestnať sa a podobne.

Ak si myslíte, že vás niekto diskriminoval napríklad preto, že ste Rómovia/Rómkky, mali by ste sa brániť a pre účinnú obranu to musíte vedieť **preukázať** (dôkazmi- výpovede svedkov, ktorí danú situáciu videli, záznam z telefónu- zvukový, obrazový).

AKO SA BRÁNIŤ KEĎ DOŠLO K DISKRIMINÁCIÍ

Obrana proti diskriminácii môže mať viaceré formy. Ako sa teda môžete brániť?

1. **Svojpomocne**- vy sami sa môžete dožadovať svojich práv- argumentujte dôkazmi. Napríklad za prítomnosti **svedka** vysvetlite tomu, čo sa správal diskriminačne (napríklad vás neošetrili, pretože ste Róm/ka alebo užívate drogy, či robíte v sex-biznise), že viete, že to nemôže a je to protizákonné. Všetko sa snažte riešiť pokojne, pýtajte sa na dôvody, prečo prišlo k porušeniu vašich práv. Pamätajte si, čo vám hovorí a aké „diskriminačné slová“ používa.
2. **Privolajte políciu** (158)- hneď po incidente privolajte políciu, aby to prišla prešetriť. (Dúfam, že už pri čítaní si nehovoríte, že na čo, veď čo polícia zmôže. Bráňte svoje práva primerane situácii. Ak aj budú policajti situáciu zľahčovať a odhovárať vás od podania trestného oznámenia, nenechajte sa odradiť a trvajte na svojom, ak si myslíte, že mohlo prísť k porušeniu vašich práv).
3. **trestné oznámenie => trestné konanie**- ak prišlo k závažnému porušeniu vašich práv, môžete podať na dotyčnú osobu trestné oznámenie. Napr.: Nepustili vás do

¹ Na porušovanie práv Rómov poukazuje aj Amnesty International vo svojej výročnej správe za rok 2011- dostupné na: <http://www.amnesty.sk/index.php?page=clanok&id=952>

reštaurácie, v nemocnici vás neošetrili a hrubo vám pritom nadávali.... POZOR! Ak vás nepustia do reštaurácie, pretože ste pod vplyvom drog alebo alkoholu, na to právo majú, vtedy nejde o diskrimináciu.

Po predošlom privolaní polície, ktorá uznala, že mohlo prísť k diskriminácii budete mať zabezpečené **dôkazy**, pretože policajti majú povinnosť na mieste vypočuť svedkov/svedkýň incidentu. Ale aj keď políciu neprivoláte, trestné oznámenie podať môžete- buď osobne na polícii alebo písomne listom.

Výpovede svedkov môžu byť kľúčové pri dokazovaní. **Rada:** Ak boli použité **nadávky** na Rómov alebo iné, pamätajte si ich a povedzte ich polícii. Je to dôkaz, ktorý môže dokázať, že šlo o rasovú diskrimináciu.

O celom priebehu sa spíše **zápisnica**. Riadne si ju prečítajte, ak vám tam niečo chýba, upozornite na to, prípadne opravte, ak niečomu nerozumiete tak, ako je to napísané, požiadajte o vysvetlenie a prípadne niečo doplňte. Ak je v zápisnici všetko, na čo si spomínate správne popísané, podpíšete ju.

V trestnom konaní máte **právo navrhopať dôkazy** na preukázanie viny dotyčného (ktorý vás diskriminoval)- svedkov, záznamy z telefónu, z kamery, keď bolo dané miesto monitorované a pod.

Ak vám **vznikla konaním dotyčného škoda**, môžete žiadať o jej náhradu (je dôležité upozorniť na vznik škody políciu pri spisovaní zápisnice, alebo do konca vyšetrovania).

O vašich právach vás musí polícia poučiť (ak im nerozumiete, vysvetlia vám ich). Máte právo na obhajcu. O priebehu vyšetrovania môžete byť **informovaný**, ak o to požiadate.

Po ukončení vyšetrovania sa vyjadria, či došlo k porušeniu vašich práv, či sa jednalo o diskrimináciu, či šlo o priestupok alebo trestný čin alebo zastavia trestné stíhanie, ak sa nepreukáže vina- všetko v závislosti od závažnosti porušenia práv.

4. Ďalšie spôsoby obrany sú **súdne (občiansko-právne) konanie**, kedy podáte žalobu (môžete žiadať ospravedlnenie, náhradu škody, a pod.).²

Ak budete potrebovať pomoc s napísaním trestného oznámenia alebo sa budete chcieť poradiť o tom, či situácia, ktorá sa vám stala spĺňala znaky diskriminácie, pýtajte sa nás na službách

Právnička Majka

Zdroj obr.: <http://romaniarcha.sk/wp-content/uploads/2012/03/hands.png>

Zdroje: Antidiskriminačný zákon, Výročná správa amnesty International 2011, Antidiskriminačná správa Poradne pre občianske a ľudské práva

Projekt Druhá šanca realizujeme vďaka podpore Nadácie otvorenej spoločnosti – Open Society Foundation

² podrobnosti o tom, čo je diskriminácia, aké formy diskriminácie existujú, akými spôsobmi a na akých príslušných orgánoch sa môžete brániť sú aj v Antidiskriminačnej príručke Poradne pre občianske a ľudské práva, (vyšla s finančnou podporou Nadácie otvorenej spoločnosti NOS-OSF) dostupnej na <http://poradna-prava.sk/dok/manual2010-web.pdf>. Na to, aby ste si ju prečítali, môžete využiť aj internet v teréne ☺

TVOJE PRÁVA SÚ DOLEŽITÉ 2 - POLICAJTI

Počas rozhovorov v teréne sa veľmi často dostávame k téme polície. Úlohou policajtov/tiek v štáte by malo byť najmä ochrana práv, majetku a bezpečnosti občanov/niek a stíhanie páchatel'ov/liek. Realita je však často iná. Možno si si aj ty zažil/a, že sa k tebe policajti správali ne-úctivo alebo dokonca porušovali tvoje práva. Najlepší spôsob ako tomu v budúcnosti predísť je naučiť sa čo najviac o právomoci policajtov ako aj o svojich právach, povinnostiach a spôsobu ako sa v týchto situáciách brániť.

Počas minulých mesiacov sme vyplňovali dotazníky ohľadom skúseností s políciou. Dohromady sme dostali 36 odpovedí. Za každý jeden vyplnený dotazník, rozhovor alebo pripomienku veľmi ďakujeme.

Podme si to zhrnúť!

Prvá otázka v dotazníku znela takto : **Policajti si ťa odchytili z výmeny a predviedli ťa na policajnú stanicu. Držali ťa tam celú noc. Nepovedali ti prečo ťa zadržali. Nenašli na teba nič, cítiš sa ponížene. Čo s tým môžeš urobiť?**

V prvom rade by si mal/a vedieť, že policajti ťa majú právo predviesť na policajnú stanicu hneď alebo v určenom čase, pokiaľ potrebujú od teba získať informácie:

- ktoré by objasnili spáchaný priestupok alebo trestný čin
- pomohli v odhalení páchatel'a
- pomohli pri vypátraní nezvestného človeka alebo veci

Dôležité je, že vždy musí ísť o konkrétny trestný čin a nemôžu ťa predviesť na útvar PZ bez dôvodu a bez toho, aby ti vysvetlili o čo ide. Informácie, ktoré od teba chcú im nemusíš poskytnúť v prípade, ak by si tým sebe alebo blízkej osobe spôsobil nebezpečenstvo trestného stíhania.

Ihneď ako ťa predvedú musia s tebou spísať zápisnicu, nesmú ťa hodiny len tak nechať čakať. Ak policajti/ky zistia, že je dôvod, aby ťa odovzdali iným orgánom urobia tak, inak ťa musia okamžite prepustiť.

Policajti ťa môžu zaistiť ak:

- ohrozuješ svoj alebo niekoho iného život alebo majetok
- bol si pristihnutý pri páchaní priestupku
- nachádzaš sa na mieste, kde bol tesne predtým spáchaný trestný čin

Po tvojom zaistení musí byť okamžite spísané rozhodnutie o zaistení aj s dôvodmi, ktoré musia ukázať aj tebe. Maximálne ťa môžu držať 24 hodín. Počas zaistenia máš právo dať vedieť blízkeму človeku o zaistení a môžeš tiež požiadať svojho advokáta o právnu radu. Ak nemáš pri sebe telefón policajti/ky by mali zabezpečiť telefón z ktorého si môžeš zavolať. Navyše počas zaistenia máš právo na zdravotné ošetrovanie vrátane liekov, ktoré zmiernia príznaky krízy.

Druhá otázka znela takto: **Si večer na ulici. Príde k tebe človek, ktorý tvrdí o sebe, že je policajt, nemá na sebe uniformu, neprišiel na policajnom aute. Chce od teba občiansky preukaz. Kričí na teba a uráža ťa, pretože si Róm/ka, osoba pracujúca**

v SB, užívateľ/ka drog ? Čo urobíš?

Je dobré vedieť, že policajt/ka sa vždy musí preukázať odznakom, preukazom, služobnou rovnošatou, identifikačným číslom atď. okrem prípadov, keď to okolnosti nedovoľujú. Napr. ak je ohrozený jeho/jej alebo niekoho iného život. V tomto prípade stačí ak povie, že "polícia" ale akonáhle to okolnosti dovoľia, musí sa ihneď preukázať. Preto ak od teba niekto žiada občiansky preukaz (skratka OP) a nevie preukázať, že je policajt/ka, nie si povinný/á mu/jej OP ukázať.

Ak nemáš pri sebe OP, môžeš sa preukázať aj potvrdením o odovzdaní, strate alebo odcudzení OP. Ak odmietneš ukázať OP alebo ho nemáš, policajt/ka ťa môže dať predviesť na policajnú stanicu. Ak nezistia tvoju totožnosť, môže ťa zadržať max. na 24 hodín.

Policajt/ka v službe je povinný dbať na tvoju česť, práva, dôstojnosť a taktiež musí dodržiavať etický kódex, ktorý vydáva ministerstvo. Teda nemôže ťa urážať preto, že si Róm/ka, pracuješ v sex-biznise alebo užívaš drogy.

Uvediem ešte niektoré prípady, o ktorých ste nám hovorili vy:

5. *Často ma opierajú o auto, prehľadávajú. Ale inak sa držím- dáš pokoj, máš pokoj.*
6. *Do auta ma zobrali. Keď som sa pýtal prečo, policajt mi povedal: „Preto lebo som to povedal.“ Nič som pritom neurobil, sťažoval som sa , ale nič.*
7. *Musel som zahodiť čisté ihly, čo som mal pri sebe. Keď som sa pýtal prečo, policajt povedal, že: „preto lebo som ti to povedal.“*
8. *Mňa policajti nešacujú často. Nikdy som nebola trestaná, užívam málo, takže je to zriedkavé. Ale stalo sa mi raz, že pri bežnej kontrole ma vyzliekli do naha a boli to chlapi. A tiež raz mi kázali vysypať kabelku a potom sa mi hrabali vo veciach.*
9. *Sme sa hádali s frajerkou, išli okolo policajti a ona im povedala, že mám piko. Zobrali ma na stanicu a tam ma dobili.*

Ak si presvedčený/á o tom, že činnosťou alebo nečinnosťou policajta boli porušené tvoje práva môžeš podať sťažnosť. Sťažnosť by mala obsahovať: miesto a čas kedy malo prísť k porušeniu tvojich práv, meno policajta/ky a jeho/jej identifikačné číslo. Ak jeho/jej meno a identifikačné číslo nepoznáš stačí ak napíšeš miesto a približný čas udalosti, policajti to musia aj ak prešetriť. Sťažnosť môžeš podať u nadriadeného policajta, na prokuratúre, na Inšpekcii ministerstva vnútra, u primátora/starostu, náčelníka mestskej polície. Títo sú povinní prešetrovať tvoju sťažnosť a činnosť policajtov. Sťažnosť by mali vybaviť do 30 dní alebo v ťažkých prípadoch do 90 dní. So spísaním sťažnosti ti môžeme pomôcť aj my.

Možno si myslíš, že podávať sťažnosť je úplne zbytočné, že sa aj tak nič nevyrieši a len budeš mať problémy s políciou. Ak sa ale neozveš, keď sú porušované tvoje práva, tak sa nikdy nič nezmení, ani správanie policajtov/tiek. Každý by mal byť zodpovedný za svoje činy. A to sa týka aj policajtov/tiek. Nezabudni tvoje práva sú dôležité!

Dominika

Zdroje: Zákon o policajnom zbore, Vyhodnotené dotazníky k projektu Druhá šanca

Projekt Druhá šanca realizujeme vďaka podpore Nadácie otvorenej spoločnosti – Open Society Foundation

Chcem naspäť svoje dieťa 2

V minulom článku som písala viac o tom ako nestratiť právo na dieťa, ktoré je umiestnené v detskom domove. V tomto článku sa dozvieš viac o výhodách iných foriem náhradnej starostlivosti ako je detský domov.

Môže sa stať, že súd rozhodne o umiestnení tvojho dieťaťa do profesionálnej alebo do pestúnskej rodiny. Možno aj pre teba, ako pre mnohých iných rodičov je to veľkým strašiacom. Veľa ľudí má strach z toho, že ak raz dieťa umiestnia do takejto rodiny, už sa im nenavrátí. Nie je to však pravdou. Pre deti, ktoré nemôžu žiť vo vlastnej rodine, je to najlepšie riešenie.

Stručné zhrnutie pestúnskej starostlivosti:

Pestúnska starostlivosť je typom náhradnej rodinnej starostlivosti. Pestúnom sa stávajú manželia alebo jednotlivci, ktorí sú zapísaní do zoznamu poskytovateľov pestúnskej starostlivosti. Všetci títo ľudia sú preverení a musia absolvovať školenie o poskytovaní náhradnej rodinnej starostlivosti. Starostlivosť prebieha u pestúnov v ich byte alebo v dome.

Stručné zhrnutie starostlivosti o dieťa v profesionálnej rodine:

Profesionálni rodičia sú zamestnancami detského domova. V profesionálnej rodine poskytujú starostlivosť najmenej dvom najviac šiestim deťom. Do týchto rodín je možné umiestniť aj viac-početné súrodenecké skupiny. Profesionálni rodičia sa o deti starajú buď vo vlastnom dome/byte alebo v dome/byte, ktorý im poskytol detský domov.

Čo znamená pre teba mať dieťa v pestúnskej starostlivosti alebo v starostlivosti profesionálnej rodiny:

Ostávajú ti rodičovské práva.

Máš právo na stretávanie sa so svojim dieťaťom.

Ostáva ti právo rozhodovať o najdôležitejších veciach ohľadom tvojho dieťaťa.

Máš naďalej vyživovaciu povinnosť.

Prečo je dobré pre tvoje dieťa ak je umiestnené v pestúnskej alebo profesionálnej rodine:

Ak je dieťa umiestnené v klasickom detskom domove, žije tam spolu s cca. 20 ďalšími deťmi. Vychovávatelia, ktorí sa navyše neustále menia, nemajú čas sa deťom venovať osobitne a deti sú viac-menej ponechávané sami na seba.

Oproti tomu v profesionálnej a v pestúnskej rodine sa o nich starajú stále tí istí ľudia, ktorí im navyše môžu venovať čas. To je pre deti, ktoré sú vyňaté zo svojej rodiny veľmi dôležité. Aby tvoje dieťa bolo vystavené čo najmenšiemu stresu, najlepšie čo môžeš urobiť, že budeš sama žiadať o jeho umiestnenie v takejto rodine. Nemusíš sa báť, že ťa tvoje dieťa prestane mať rado. Pestúni a profesionálni rodičia sa dokážu o tvoje dieťa postarať, ale pre dieťa ostávaš rodičom ty. Pravidelné stretnutia sú dôležité práve pre to,

aby sa tento vzťah medzi tebou a tvojim dieťaťom nepretrhával a naďalej sa rozvíjal. Pestúni aj profesionálni rodičia pripravujú tvoje dieťa počas celého pobytu u nich na jeho návrat domov.

V týchto rodinách sa deti naučia, aké sú pravidlá života v rodine, ako vychádzať s ostatnými a sú vedené k samostatnosti. Pre ich ďalší život je dôležité, aby vedeli nadväzovať vzťahy a väzby. Preto, ak súd rozhodne o umiestnení tvojho dieťaťa do takejto rodiny neľakaj sa a myslí nato, že v tomto momente to je to najlepšie pre tvoje dieťa, kým sa nebudeš oň môcť postarať sám/sama.

V tomto článku si sa mohol/la dozvedieť viac o výhodách iných formách náhradnej starostlivosti ako je detský domov. V ďalšom čísle Intoxi sa budem viac venovať krokom, ktoré je treba spraviť, aby sa ti tvoje dieťa vrátilo.

Viem, že odlúčenie od dieťaťa je veľmi ťažké, preto ti prajem veľa síl a odhodlania a aby si raz opäť mohol/la žiť so svojim dieťaťom.

Dominika

Zdroj: <http://portal.gov.sk/Portal/sk/Default.aspx?CatID=39&etype=1&aid=351>

www.upsvar.sk, Zdroj

obr: http://img.cas.sk/img/4/bigArticle/1008187_import-mama-matka-dieta-dietatko-babatko-novorodenec-profimedia-dieta-dietatko-babatko-crop-crop.jpg

Projekt Druhá šanca realizujeme vďaka podpore Nadácie otvorenej spoločnosti – Open Society Foundation

ÍSŤ ČI NEÍSŤ NA TESTY HCV?

Rozhodnutie ísť alebo neísť na testy HCV stojí vždy na vás samotných. Nikto vás nemôže k tomu prinútiť. Možno s výnimkou určitých zariadení (akými sú napríklad ústavy na výkon trestu odňatia slobody). Absolvovanie testovania na HCV môže byť podmienkou na využívanie niektorých služieb (napr.: liečby drogovej závislosti alebo ubytovania v konkrétnom zariadení). Existuje mnoho dobrých dôvodov, prečo na testy ísť. Na druhej strane však existuje aj mnoho obáv, strachu či prekážok, ktoré vás od rozhodnutia ísť na testy môžu odradiť. Tak sa skúsime tento mesiac, pozrieť bližšie na toto ťažké rozhodovanie.

Rozhodnutie ísť na testy

Nad testami na HCV môžete rozmýšľať vy sami alebo vám ich môže niekto odporučiť. Odporúčanie väčšinou prichádza, ak ste sa ocitli v rizikovej situácii. Váš zdravotný stav je v ohrození, pokiaľ ste napríklad niekedy v živote použili po niekom injekčnú striekačku alebo iný materiál, či ste si zaobstarali tetovanie vo väzení. Ak sa tak stalo, nemôžete mať už bez testu istotu.

Podľa jednej štúdie je riziko prenosu HCV veľmi vysoké, ak žijete v meste, kde každý druhý človek injekčne užívajúci drogy žije s vírusom HCV. Podľa odhadov sa to týka aj Bratislavy. Pravdepodobne polovica ľudí, ktorí tu injekčne užívajú drogy, žije s vírusom HCV. Výskumníci vypočítali, že:

- **pokiaľ ste len 40krát zdieľali s niekým injekčnú striekačku, je riziko 50 na 50, že ste sa už vírusom infikovali.**
- **pokiaľ si ročne pichnete drogu 500krát a z toho iba 5% je vpichov s požičanou ihlou (je to cca. 25krát) je vaša šanca, že ste sa infikovali HCV vysoká. (1)**

Tak už je jasné, prečo sa HCV tak ľahko šíri. Dokonca ľahšie ako HIV!

Nie je tajomstvo, že sa materiál na injikovanie v Bratislave zdieľa. A teda tu nastupujú pochybnosti. Mám alebo nemám HCV aj ja? Chcem to vedieť alebo nie? Testovanie na protilátky HCV a následné vyšetrenia vám môžu ponúknuť istotu. Buď istotu v podobe výsledku - HCV sa ma netýka. Ale žiaľ je možné, že aj istotu v podobe - HCV sa ma už dotýka osobne.

Informovaný súhlas

Ak sa rozhodnete pre realizáciu testu na HCV, mali by ste mať dostatok informácií. Volá sa to aj informovaný súhlas. Znamená to, že vaše rozhodnutie ísť na testy je dobrovoľné a že ste si vedomí aj dôsledkov svojho činu. Tak napríklad je dôležité byť pripraveným aj na možnosť, že test na protilátky vyjde reaktívne. Štatistiky naznačujú, že šanca reaktívneho výsledku je celkom vysoká. Čo to bude znamenať pre váš ďalší život? Ste na to pripravení? Ste pripravení podstúpiť ďalšie vyšetrenia na potvrdenie alebo vylúčenia diagnózy HCV? Viete ako sa HCV prenáša, čo spôsobuje či ako sa lieči? Využite priestor v teréne a porozprávajte sa s nami o tom. Je veľmi veľa zaujímavostí o HCV a my sa s vami o ne s radosťou podelíme. Či ísť na testy, by malo byť o vašom rozhodnutí ako o túžbe vlastniť gastrolístok 📄.

Prečo áno

Existuje mnoho pozitív, ktoré vyplývajú z poznania HCV statusu. Skúsme si ich zhrnúť:

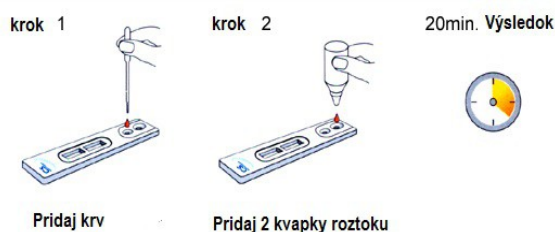
- Realizácia testu znamená poznanie. Buď radostné poznanie alebo to bolestivé. Avšak aj to bolestivé prináša istotu.
- Človek, ktorý pozná svoj HCV status dokáže ochrániť svojich blízkych a milovaných,

- aby sa od neho nenakazili. Bráni tak šíreniu HCV ďalej.
- Čím skôr viete o svojom HCV statuse, tým skôr môžete niečo urobiť pre svoje zdravie. Buď môžete nastúpiť na liečbu, môžete začať meniť svoj život, aby ste mohli nastúpiť na liečbu, môžete byť v starostlivosti lekára alebo upraviť svoj životný štýl tak, aby bol k pečeni šetrnejší.
- Čím skôr začnete s liečbou, tým máte väčšiu šancu na vyliečenie.
- Poznanie HCV statusu môže prispieť k tomu, že budete rozumieť príznakom, ktoré pociťujete (napr.: bolesť pod pravým rebrom, nechutenstvo, zvýšená únava).

Prečo nie

Možno sa rozhodnete, aj keď máte podozrenie na HCV infekciu, že nepôjdete na testy. Máte na to právo. Len vy viete rozhodnúť, kedy je správny čas na absolvovanie testu. Pokiaľ sa rozhodnete neísť na testy, mali by ste dodržiavať všetky bezpečnostné zásady. Aby ste bránili prenosu HCV na seba či na ďalších ľudí. Aj človek, ktorý nevie, že má HCV a nepociťuje žiadne príznaky, môže vírus šíriť ďalej.

Testy na HCV protilátky u nás v teréne

Do novembra 2012 u nás prebieha v teréne testovanie na protilátky HCV. Pre vás to znamená najmä možnosť zrealizovať testovanie bez návštevy zdravotníckeho zariadenia, anonymne, bez toho, že by ste museli niekam ísť a mať preukaz poistenca. Potom to už také jednoduché nebude. **Test na protilátky HCV vám vie spoľahlivo povedať, že nemáte HCV.**

Nevie vám povedať, že HCV máte. Na to je potrebné absolvovať ďalšie vyšetrenia. Preto, ak vám v teréne vyjde reaktívny výsledok ešte to neznamená diagnózu HCV. Ešte stále sa môžete dozvedieť, že HCV nemáte. A to je dobrý dôvod nevzdávať to a pokračovať vo vyšetreniach. My sme sa posnažili a uľahčili sme vám to. V prípade, že vyjde reaktívny výsledok, tak vás čakajú tieto vyšetrenia:

1. POTVRDENIE PROTILÁTOK HCV

Nechajte si v teréne odobrať krv zo žily. My vzorku odvezieme do laboratória, kde zrealizujú test na potvrdenie protilátok. Ak test nepotvrdí protilátky, nemáte HCV infekciu. Ak test potvrdí protilátky, tak je nutné ďalšie vyšetrenie.

2. TEST NA POTVRDENIE VÍRUSU HCV

Na tento test je nutné už navštíviť Národné centrum pre manažment a liečbu chronických hepatitíd na Kramároch. Len do novembra 2012 platí AKCIA! Ak prídete s naším odporúčacím listom, tak:

- sa nemusíte objednávať deň vopred
- nemusíte prísť v čase 7:00 – 8:00, ale do 11:00
- nemusíte mať preukaz poistenca

Podľa mňa je to dobrý dôvod, využiť tieto výhody a zistiť svoj reálny HCV status.

Verím, že sa z týchto noviniek tešíte. Rovnako verím, že využijete možnosť pretestovania našich rýchlotestov v laboratóriu. Jedine tak môžete mať istotu správneho výsledku testu. A ešte jeden bonus: „Stále sa môžete dozvedieť, že reaktívny výsledok rýchlotestu sa zmení na negatívny výsledok.“

Článok vznikol ako súčasť projektu „STOP HCV“, ktorý finančne podporil **Nadačný fond Západoslovenskej energetiky, ktorý spravuje Nadácia Pontis.**

Zdroje: (1) EMCDDA (2010). Harm reduction: evidence, impacts and challenges. EMCDDA: Luxembourg. ISBN 978-92-9168-419-9 Zdroj obr.: , http://www.csinnovation.com.sg/upload_files/20/rapid_hiv_test.jpg

-Соня-

ASERTÍVNE ZA SVOJE PRÁVA

Z rozprávania s vami viem, že mnohí/é z vás majú rôzne skúsenosti s políciou, s paniami pracujúcimi na dokladoch, v poisťovniach, na matrikách, s lekármi a lekárkami, niekedy aj so sociálnymi pracovníčkami...Niekedy prídete a nadšene hovoríte o tom, ako vám títo ľudia pomohli a vtedy sa teším spolu s vami. Niekedy sa však stretávam aj s tým, že hovoríte o negatívnych skúsenostiach, kedy dochádza k porušovaniu vašich práv. Uplynulé mesiace sme sa s vami veľa rozprávali o tom, aké sú vaše práva a čo môžete robiť, keď nie sú dodržiavané. Viem, že v realite nie je jednoduché si ich presadiť. Podme sa teda pozrieť na to, čo sa s tým dá robiť ☺.

Možno to poznáte: ukradli vám občiansky preukaz. Viete, že vašou povinnosťou je nahlásiť jeho stratu či krádež na políciu. Viete tiež, že bez „stratenky“ (oficiálny názov je potvrdenie o občianskom preukaze) sa nepohnete. Potrebujete ju mať pri sebe, keď vás kontroluje polícia, potrebujete ju mať, aby vám vydali rodný list na matrike, potrebujete ju, aby ste si mohli vybaviť nový občiansky...

Vydáte sa teda na políciu. Je možné, že vás tam už poznajú. Čo si budeme nahovárať – možno, že vám občiansky na ulici neukradli prvýkrát. Prídete teda na daný úrad/útvár. Je vám to celé nepríjemné, možno sa aj hanbíte, že ste o doklad zas prišli. Vyklopíte, čo sa stalo. Nadiktujete potrebné údaje. Policajt je veľakrát prívetivý alebo aspoň slušný. Občas sa však stane, že narazíte na niekoho, kto sa k vám od začiatku nespráva práve podľa zásady „pomáhať a chrániť“...

Stane sa, že vám stratenku odmietnu vydať. Dôvody bývajú rôzne. Stretla som sa s tým, že ste hovorili, že to bolo kvôli tomu, že o vás vedia, že užívate drogy. Alebo kvôli tomu, ako vyzeráte. Alebo kvôli tomu, kým ste – Rómom či Rómkou. Alebo ste proste mali smolu a narazili na niekoho, kto má „deň blbec“.

Nech je akokoľvek, toto platí:

FAKT č. 1 : Podľa zákona č. 224/2006 o občianskych preukazoch je útvár Policajného zboru, ktorému občan ohlásil stratu alebo odcudzenie občianskeho preukazu povinný vydať potvrdenie o občianskom preukaze.

FAKT č. 2 : Podľa článku 12 Ústavy Slovenskej republiky nikoho nemožno znevýhodňovať alebo poškodzovať na základe pohlavia, rasy, farby pleti, jazyka, viery a náboženstva, politického, či iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, majetku, rodu alebo iného postavenia.

Čo z toho vyplýva? Zákon je v týchto situáciách na vašej strane. Ale ako to využiť v takejto náročnej situácii?

Máte niekoľko možností. Jedna z nich je, že budete na odmietnutie policajta vydať vám stratenku reagovať **asertívne**. To znamená, že sa budete snažiť **presadiť svoje práva primeraným spôsobom**. Bez toho, aby ste ublížili sebe a svojej dôstojnosti, ale tiež bez toho, aby ste boli agresívni/e.

Nemôžem vám zaručiť úspech, pretože každý človek je iný a na každého „platí“ niečo iné. A tiež preto, že asertivita je „celá veda“ a niektorí ľudia sa ju učia naozaj dlho na špeciálnych tréningoch.

Mám však pre vás aspoň týchto pár tipov:

- Skúste používať vety, ktoré hovoria o vás – **hovorte za seba v „ja“ forme.** Takto nie: „Vy mi tú stratenku musíte podľa zákona vydať!“ Takto to znie lepšie: „Ja tomu celkom nerozumiem. Prečítal/a som si totiž, že podľa zákona mám právo na stratenku, keď nahlásim krádež.“
- Skúste **prejaviť porozumenie** a vcítenie sa do druhého. Takto to asi nepôjde: „Je mi jedno, že máte veľa práce, ponáhl'am sa.“ Možno toto zaberie: „Chápem, že toho máte veľa. Ale potrebujem stratenku kvôli novému občianskemu preukazu.“
- **Využite reč vášho tela.** Keď hovoríte, stojte vzpriamene. Pri reči sa pravidelne pozerajte druhému do očí. Skúste si zachovať neutrálny výraz v tvári. Nemávajte príliš rukami. Nekričte, ani nehovorte príliš potichu.
- Skúste niekoľkokrát **zopakovať to, čo chcete.** OPATRNE! S touto technikou treba citlivo, aby ste si nespôsobili problémy a niekoho nenaštvali.

Napríklad, s kludným hlasom : „Viem, že podľa zákona mám dostať pri nahlásení krádeže stratenku.“ a znova „V zákone som našiel/la, že útvár policajného zboru je povinný vydať mi stratenku.“ a ešte raz „Zákon hovorí, že existuje povinnosť vydať stratenku, keď je nahlásená krádež občianskeho.“ Ako pokazená platňa stále dookola...

- Keď to situácia vyžaduje a necítite sa v ohrození, môžete skúsiť **vystupňovať svoje tvrdenia.**

Napríklad, opäť pokojne: „Nazvali ste ma Cigánom a odmietli ste mi vydať stratenku. Ak mi ju nevydáte, podám na vás sťažnosť kvôli diskriminácii.“

Nedovolím si odhadnúť, s akými reakciami sa stretnete pri takomto presadzovaní svojich práv. Verím však, že je pre vás dôležité poznať ich a vedieť, čo môžete robiť, keď vám je ubližované. Viem, že veľa z vás má naozaj dobré skúsenosti s políciou a policajti/policajtky vám veľakrát pomohli. Preto verím, že v ťažkých chvíľach sa na nich môžete obrátiť. Želám vám, aby to bolo potrebné čo najmenej.

Iveta

Zdroje:

<http://www.mindtools.com/pages/article/Assertiveness.htm>

<http://www.mayoclinic.com/health/assertive/SR00042/NSECTIONGROUP=2>

<http://ezinearticles.com/?Assertive-Communication---6-Tips-For-Effective-Use&id=10259>

<http://www.slpc.sk/dokumenty/ustava.pdf>

ŠÍPEK, J. 2001. Asertivní jednání. In KOMÁRKOVÁ, R. et al. *Aplikovaná sociální psychologie III.*

Sociálněpsychologický výcvik. Vydání 1. Praha : Grada, 2001, s.88-93.Zdroj

obr:http://zahori.sk/spravy/sk/files/2010/03/policia_auto.jpg

Projekt Druhá šanca realizujeme vďaka podpore Nadácie otvorenej spoločnosti – Open Society Foundation

Elizabeth Blackwellová – prvá lekárka

Elizabeth Blackwellová bola prvou ženou, ktorej sa podarilo dosiahnuť titul v medicíne. Narodila sa v roku 1821 v anglickom meste Bristol. Bola jednou z deviatich detí rafinéra cukru Samuela Blackwella a jeho manželky Hannah. Detstvo mala príjemné, jej otec uprednostňoval dohováranie pred fyzickými trestami a veril, že jeho dcéry si zaslúžia rovnaké vzdelanie ako synovia, a platil im súkromných učiteľov.

V roku 1832 rodina emigrovala do Spojených štátov a usadili sa v New Yorku. Jej otec si onedlho otvoril rafinériu, ktorá však v roku 1836 zhorela. Napriek tomu, že ju opäť postavili, začali mať obchodné problémy. Preto sa rozhodli presťahovať do štátu Ohio. Dlho však šťastní neboli – ich otec po troch týždňoch po presťahovaní neočakávane zomrel na žľzníkový záchvat. Jeho smrť posunula dcéru Elizabeth do pozície živiteľa rodiny.

Mala klasické vzdelanie a ako 23-ročná dostala prácu ako učiteľka. Na pohoršenie príbuzných čoskoro vyhlásila, že učiť bohaté unudené deti ju intelektuálne neuspokojuje. Viac však žena v tom čase v profesionálnej dráhe dosiahnuť nemohla.

Podnet na štúdium medicíny jej dala priateľka zo školy, ktorú navštívila pri smrteľnej posteli (príčinou bola pravdepodobne rakovina). Kamarátka jej pred smrťou povedala, že by jej bolestné umieranie bolo znesiteľnejšie, keby sa nemusela stále podrobovať prehliadkam lekárov – mužov. O pár mesiacov už Elizabeth začala prvé pokusy o to, aby sa dostala na akúkoľvek lekársku školu v Amerike. Nepomáhalo ani vzdelanie v prírodných vedách, hodiny doučovania gréčtiny a latinčiny a mesiace pomocných prác v dome lekára. Na dvanásť žiadostí o prijatie nakoniec dostala jedinú kladnú odpoveď - z malej školy v mestečku Geneva v štáte New York – a aj to bolo vďaka náhode. Škola mala len sedem profesorov a 150 žiakov a tak sa neutajilo, že sa rozhoduje o prihláške od ženy. Študenti usporiadali hlasovanie o prijatí ženy na školu a jednohlasne sa vyslovili za. Nebrali to však vážne. O to väčšie bolo ich prekvapenie, keď sa o pár týždňov na školskej chodbe objavila slečna Blackwellová. Obyvatelia mesta taktiež dávali najavo svoj údiv – Elizabeth vo svojich pamätiach píše: „Doktorova manželka sa so mnou odmietla rozprávať, ľudia sa na ulici zastavovali a civeli na mňa ako na čudné zvieratko. Počas vyučovania sa na mňa chodili pozeráť neznámi ľudia.“ Ale v jedno januárové ráno roku 1849 sa jej dostalo zadosťúčinenia – v presbyteriánskej kostole v mestečku Geneva bola promovaná za lekárku a získala lekársky diplom. Tým sa stala prvou diplomovanou lekárkou v Spojených štátoch. Pre väčšinu jej kolegov predstavovala neprípustnú inváziu do žienam zakázaného priestoru spoločenského rešpektu a pocitu moci nad ľudským telom.

O pár mesiacov na to sa rozhodla, že bude pokračovať vo svojich štúdiách v Európe. Navštívila pár nemocníc v Anglicku a potom zamierila do Paríža. Rovnako ako v Amerike ju však takmer všade odmietli kvôli jej pohlaviu. Nakoniec na základe vysokoškolského diplomu dostala miesto v malej pôrodnici v Paríži. Hneď v prvý deň ju však zaradili medzi vidiecke dievčatá, ktoré pomáhali pri pôrodoch. Vzala to prakticky a vyučila sa za pôrodnú babicu.

Po návrate do New Yorku si otvorila súkromnú prax a márne čakala na pacientov - nikto sa nechcel dať liečiť žene. Napriek nepriazdni osudu sa jej podarilo nakloniť si niektoré médiá

– napríklad noviny New York Tribune. Hoci sa Elizabeth venovala iba kariére a nikdy sa nevydala a nemala deti, paradoxne sa zamerala na prípravu mladých žien na materstvo. Taktiež sa špecializovala na hygienu najchudobnejších, opustené matky a siroty.

O pár rokov (1853) sa jej podarilo založiť nemocnicu pre chudobných, ktorá ošetrovala sedem tisíc pacientov ročne. Existuje dodnes ako New York University Downtown Hospital. Taktiež v roku 1868 založila prvú lekársku školu pre ženy. Skutočne študovať medicínu však mohli ženy až od roku 1876. Dopomohla k tomu Elizabethina žiačka, Elizabeth Garrett Andersonová, ktorá sa neskôr stala prvou anglickou lekárkou (jej zásluhou sa potom aj ostatným ženám otvorili brány k štúdiu lekárstva). Ďalším úspechom bolo to, že Blackwellovú v roku 1875 vymenovali za profesorku gynekológie na Londýnskej škole detskej medicíny.

V roku 1907 nešťastne spadla zo schodov a odvtedy bola invalidná – trpela aj psychicky aj fyzicky. Zomrela o tri roky neskôr, vo svojom dome v anglickom meste Hastings.

Saša

<http://www.sme.sk/c/1240792/prva-lekarka-zozala-rozpaky-smiech-a-az-po-rokoch-aj-uznanie.html#ixzz1hkBPx5Ox>

http://en.wikipedia.org/wiki/Elizabeth_Blackwell

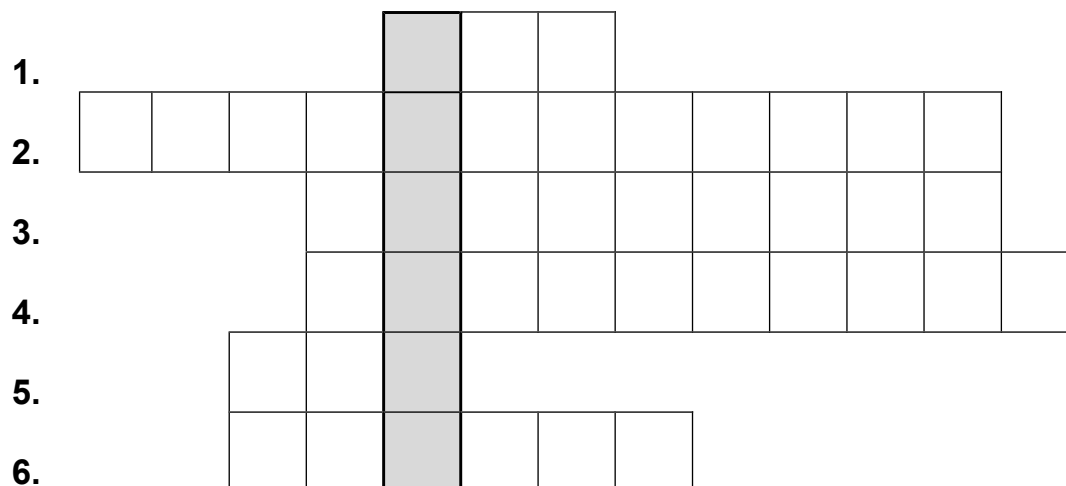
<http://minettoriley.pbworks.com/w/page/20969848/Elizabeth-Blackwell>

TAJNIČKA

Prečítal/a si celé Intoxi? Môžeš si otestovať, čo si si zapamätal/a v nasledujúcej tajničke. Výhoda je, že pokiaľ si odpoveďou nie si istý/á, odpovede isto nájdeš v tomto čísle Intoxi 😊.

Si ľudská bytosť a tvoje práva vyplývajú z tejto skutočnosti. Máš dôstojnosť a hodnotu, ktorá existovala ešte pred ... (pokračovanie citátu nájdeš v tajničke).

Lyn Beth Neylon³

1. V cele policajného zaistenia môžeš byť maximálne koľko dní? (číslo napíš slovom)
2. Z akého latinského slova pochádza slovo diskriminácia?
3. Sťažnosť na správanie polície môžeš podať u nadriadeného policajta, na prokuratúre, na Inšpekcii ministerstva vnútra, u primátora/starostu, alebo u (...) mestskej polície.
4. Obrana proti diskriminácii môže mať viaceré formy: (...), privolanie polície, trestné oznámenie alebo súdne konanie.
5. Musí ti policajt/ka vysvetliť dôvod predvedenia na policajnú stanicu? (áno/nie).
6. Profesionálni rodičia sú zamestnancami a zamestnankyňami detského (...).

³ <http://www.quotegarden.com/h-rights.html>

VTIPY

- Prasiatko, prečo plačeš?
- Lebo moja mama je sviňa

V aute idú spolu Cigán, kosovský Albánec, Ukrajinec a Vietnamec. Kto šoféruje? Policajt.

Hľadám odpoveď na otázku: Kde končí láska, ktorá ide cez žalúdok?

Matka s dcérou došli k lekárovi. Lekár sa otočí k dcére a hovorí:

- Vyzlečte sa.

Matka na to:

- Pán doktor, ale chorá som ja!
- Tak vyplazte jazyk!

Na súde pri rozvodovom konaní za účasti svokry sa sudca pýta manžela prečo sa chce rozviesť. Manžel odpovedá:

- Nevyhovuje mi!

V tom svokra vyskočí a zvolá:

- No to je dobré, všetkým vyhovuje, len jemu nie!

Stretnú sa dvaja starí kamaráti v Poluse.

- Tak čo tu ty robíš? - pýta sa jeden.

- Ale... Bol som s manželkou na nákupoch a ona sa mi tu niekde stratila. No a ty čo?

- No predstav si, tiež som bol s manželkou na nákupoch a tiež sa mi stratila. A ako vyzerala tá tvoja manželka? Pohl'adáme ich.

- No blond vlasy, 175 cm, prsia trojky, štíhla, mala oblečenú takú peknú minisukňu. A tá tvoja?
- Serme na ňu, ideme hľadať tú tvoju

Zdroje: www.funny.sk, <http://www.smisek.cz/images/zoom/cartoons/globusprdel.gif>

TERÉNNYCH PRACOVNÍKOVIČKY OZ ODYSEUS NÁJDEŠ V BRATISLAVE:

Kaviarničky každý pondelok od 11-15hod!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

TERÉNNYCH PRACOVNÍKOVIČKY S AUTOM NÁJDEŠ:

Každú nedeľu:

19:30 -21:30 Panónska, parkovisko za zastávkou 93,94 pri predajni
Fiat

22:00 – 23:30 na Trnavskom mýte pri Tržnici (pri zastávke
trolejbusov)

Každý pondelok:

11:00 – 1 :00 na parkovisku na Slovnaftskej ulici

Každú stredu:

11:00 – 13: 00 na parkovisku na Slovnaftskej ulici

Každý štvrtok:

13:00 – 15:00 v Pentagone pri tenisových kurtoch (Stavbárska ul.-
Vrakuňa)

**Poznávacie znamenie - biely Fiat Ducato alebo modrý
Opel Astra Combi s nápisom CHRÁŇ SA SÁM a logom
ODYSEUS**

VYDALO OBČIANSKE ZDRUŽENIE ODYSEUS S
FINANČNOU PODPOROU MINISTERSTVA PRÁCE,
SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY
WWW.ODYSEUS.ORG, intoxi@ozodyseus.sk

